

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralfajuhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitlóterben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor,
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szöveg után
3 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
"szabványos", vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Alkandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Békés fordulat.

— nov. 11.

Kedden még forrt a harci kedv a magyar parlament termében és folyosóján, szerdán reggel pedig az az örvendetes meglepetés fogadta az oda beérkezőket, hogy kész a béke!...

Kész a béke! Ezuttal csakugyan kész és csakugyan béke. Lesz az országnak költségvetése. A katonai javaslatok is napirenden maradnak, de a technikai obstrukció egyelőre lekerül a magyar képviselőház műsoráról.

Nincsen győztes és nincsen legyőzött. A kormány elérte a legfőbb célját: munkaképessé tette a parlamentet. Elérte azt a célt, anélkül, hogy a többség bármiben is kénytelen lett volna engedelményt tenni a kisebbségnek. Hiszen a költségvetés tárgyalása legalább olyan érdeke a többségnek, mint a kisebbségnek. A véderővita pedig napirenden marad. Igaz, hogy minden héten csak kétszer kerül rá a sor. De két nap vitája mindenesetre előbbre viszi a javaslatot, mint hat nap technikázása.

Ami pedig az ellenzékkel illeti, legyőzöttnek az sem tekinthető. Az ország gazdasági érdekét a költségvetés tárgyalásával lehetővé tenni: ez nem ellenzéki vereség. Az exlex ódiúmatól menekülni sem legyőzetés. Hogy

pedig az ellenzék a véderővitában egyelőre lemondott a technikai időpocsékolásról, az csupán az egész közvélemény osztatlan követelésének kielégítése. A közvélemény előtt pedig meghajolni egy párt részére sem szégyen, sem meghátrálás, hanem épen az ellenkezője, ez az igazi jól felfogott parlamentarizmus ideális követelménye.

Kétségtelen, hogy az egész ország örömmel fogja fogadni a meglepő fordulat kissé váratlan hírét. Akit ez a kellemes meglepetés nem hangol jó kedvre, az nem jó hazafi. Hiszen a magyar nemzet olyan kicsiny és olyan gyöngye és annyira izolálva van, hogy egymás közt való egyetértésünk a létünk, a fennmaradásunk, a boldogulásunk legfontosabb előfeltétele. Akinek tehát abban telik öröme, hogyha magyar harcol a magyar ellen, az ennek az országnak vesztét akarja. Akinek pedig szívét nyomja a haza baja, az csak elismeréssel adózhat mindazoknak a férfiaknak, akik ezt a megegyezést lehetővé tették.

Elsősorban tehát a kormánynak és a miniszterelnöknek, a nemzeti munkapárt vezérének kell elismeréssel adoznunk. — Ime bevált a sokak által sokszor ócsárolt türelmi politika és bár lassan, de mégis megérlelte a legszebb gyümölcsét: a békét.

bátor szívre váró az ő munkája. Arról a kis „ültetvényről“ édes keveset tudunk s bár ne tudnánk azt se róla. Elseperte a mongol fergeteg. Ennyi, amit Ujhely őstörténelméből tudunk. Persze csak amióta minékünk ősi, mert időtlen-időkkel ezeltől kavargott errefelé valami emberfaj. Holmi edényeket, bronz-kacatot s mi egy és mást vet ki imitt-amott a megbolygatott föld.

Hogy a kis patriarhatusból mit hagytak meg a kutyafejűek, arról mit sem tudunk. De nagyon valószínű, hogy a lakosság legnagyobb része megmenekült. A rengeteg erdőségek, a Bodrogköz meglábalhatatlan mocsarai alkalmas búvóhelyekül kínálkoztak. Ahova a lovához nőtt mongol nem igen követhette. Csak a „város“ pusztult el, amiért, legyünk őszinték, nem valami sokat bánkodhattak annak idején, mert ne tessék a „Saturhalmu“ valami kulcsos városnak gondolni. A magyar abban az időben — de még a jóval későbbiben se — excellált a városépítésben. Azért nem találunk „Saturhalmu“-ból egy követ sem. Hanem a nyáját aligha el nem

De nem kisebb elismerés illeti politikai közéletünk többi kimagasló alakját, akik közül mind-egyik a maga módján és a maga helyén, de mindegyik kivette a részét. Tisza István gróf úgy, hogy nyíltan, áldozatkészen hirdetett harckészségével — si vis pacela para bellum — kellő pillanatban állította az ellenzék elé a helyzet komolyságát. Andrássy Gyula gróf úgy, hogy mind az utolsó percig a békét prédikálta, a béke ügyében fáradozott és mindenkit meggyőzött a megegyezés szükségére felől. A többi ellenzéki vezér pedig úgy, hogy végre mégis csak alávetette magát a felülkerekedett hazafias belátásnak és letett a meddő technikázásról, a parlamenti anarchia romboló fegyveréről.

Külön fejezet illeti az elismerés számontartásában Návay Lajost, a képviselőház alelnökét, aki Berzeviczy Albert házelnök lemondása kapcsán egy ihletett beszédben el tudta idézni az ellenzéki pártokban a magukba szállás üdvös, lelkiismeretet ébresztő műveletét. Az elismerés legdíszesebb pálmája azonban magáé Berzeviczy Alberté, aki a pártoknak ezt a magabaszállását díszes méltóságával fizette meg, aki lemondásával ugyiszólván kikényszerítette ezt a fordulatot és aki ezzel a hazafias önfeláldozással hervadhatatlan s a nemzet

hajtotta a tatár. Az pedig végzetes baj volt. Elsanyarodott az ágról szakadt őslakosság és annyi bizonyos, hogy a vész elvonultával kevesen tértek vissza a tűzhelyek romjai közé. „Wyhely“ már jobbra olaszokkal, németekkel telepített be a szerencsétlen nagy király. Ott a „Dörzsis“ táján emelkedtek az első házak. Királyi parancsra falakkal, sáncokkal körítették. A „hospites“ — királyi vendégek — a megmaradt magyarsággal elegezen vetették meg aztán a ma már virágzó Sátoralfajuhely alapját. Valószínű, hogy a lakosság jelentékeny része magyar volt. Arra mutat az új név, de az is, hogy „Wyhely“ határában jóformán semmi nyomára nem bukkanhatunk annak, hogy az alapítók idegenek is voltak, főleg pedig az, hogy az idegenek nyom nélkül olvadtak be a magyarságba. Mig a Hegyalja egyéb olasz telepítésű községei — amint tudjuk — jobbra megtartották olasz nevüket, amelyek még ma sem halványodtak el teljesen.

Ujhely alig szerepel történelmünkben. Kiesvén a főbb utvonalból,

lelkébe mélyedő érdemeket szerzett magának.

Az örvendetes érzelmeket, melyek a váratlan fordulat nyomába fakadnak, legfeljebb az a tudat zavarhatja meg, hogy a ma létesült békés megállapodás tulajdonképpen csak ideiglenes természetű. Ez azonban ne rontsa el senki jókedvét. Ez az ellenzék, mely novemberben belátta, hogy az ország érdeke munkát és nem technikát kíván, nem fog elzárkózni a hazafias belátás elől januárban sem. És az a kormány, az a többség, amely 1911-ben helyt tudott állni a parlamentarizmus nemes gondolataért, nem fogja ezt az eszmét elejteni 1912-ben. Igaz, hogy a béke ma még csak ideiglenesen hidalja át a parlamenti pártjaink válságos szakadékát. De nyugodtan bizhatunk benne, hogy ez a hid aranyhid lesz a nemzet érdekeit teljesen kielégítő megoldás felé.

A most szerencsés megoldást nyert békével értékét adó komoly és felelősségteljes munka vár a parlamentre. Ne bénítsák meg tehát nehéz munkájukat ezután soha sem a pártellenzék, sem a pártküzdelmek. Egyesült erővel, pártküzdelmek nélkül legyenek azon, hogy országunkat és azzal szeretett hazánkat a boldogulás felé vezethessék.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

A régi Ujhely.

Nemcsak a „régiekre“ emlékezünk, nemcsak a „Saturhalmu“-ról, a hogyan Anonimus, vagy „Wyhely“-ről, ahogy IV-ik Béla király említi amaz krónikájában, amelyről — akármit ír is oknyomozó ő tudossága, — kedves olvasmány, emez a városnak adott szabadalom levelében.

A krónikairól csaknem lefotografozza azt a festői hegyesportot, a mely a város fölött emelkedik. Amelynek tővében — de amott kifelé — maradt el néhány familia Árpád hadából. Ebéstől — kutyástól, már amint azt a pásztorok szokták. Volt legelő a bodrogmenti tölgyesekben. Hal, vad szinte azonképen. Már pedig mi kell egyéb a „Scythiából“ kijötteknek. Nem valami sok juthatott a becses magból. Árpád apáknak takarékoskodni kellett azzal, lévén messzi vezető az ő utja, sok izmos kézre és

már amiatt is el kellett maradnia s ha bírt is elég jelentékeny szabadalmakkal — Béla király kegyelméből — mégis csak a sárospataki uradalomhoz tartozott. Ipari, kereskedelmi gőcepontja nem formálódhatott, mivel lakossága inkább földműveléssel foglalkozott. De még a ma jelentékeny vidékével se az utak, se a bodrogi hid össze nem kötötték. Az a pár feljegyzés, ami a hitujítás történelmével s Bethlen Gábor hadainak errefelé való járásával kapcsolatban reánk maradt, minden amit jóformán a XVII-ik század derekára Ujhelyről tudunk. Szerencs, Tokaj, Sárospatak, Gálszécs, Homonna sokkal többet és nyomósabb történelmi mozzanatokkal kapcsolatosan szereplő városok voltak. Csak amikor a szőlőskét (előbb komp) Bodrogd felépült s a Ronyva, Laborez-völgyek utjai kiépültek, indult a város — bár igen-igen lassan fejlődésnek. Ambar a jelzett fejlődési tényezők biztosították azt, hogy hosszabb ideig Zemplénvármegyében egyedül Sátoralfajuhely volt jelentékenyebb gőceponttá fejleszhető s azt is, hogy a vármegye ide építette a

FÖLDES FERENCZ czipőáruházában

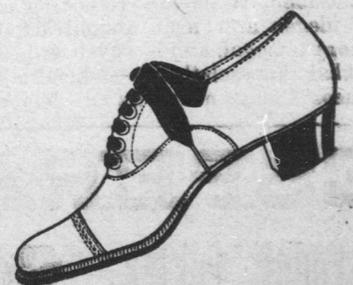
Főter, a Kossuth-szoborral szemben

Elsőrangú
amerikai

czipőkülönlegességek

a legdiva-
tosabb

formákban és legizlésebb kivitelben, urak, hölgyek és gyermekek részére.

Magyarországi Szent Erzsébet és az orgonahangverseny.

— nov. 11.

Szép, emelkedett gondolat volt az orgonahangversenyt boldog emlékü nagyasszonyunk kultuszával kapcsolni egybe.

Valóban, a fejedelmi hangszer aligha állítható méltóbb szolgálatba, a művész ihletét aligha költheti fel jobban divináció, mint Erzsébet királyné emléke.

Mert a nagy, a boldogtalan, a mártír királyné emléke körül most alakul ki egy csodás legenda, csodásabb valamennyinél, amint egy nép lelkébe fogadja, hogy ott örökéletet biztosítson számára. Ez az igazi szentté avatás. Nem jár semmi ceremóniával, de hiszen a valódi ihletéseknek nincsen is szükségük semmire. Erzsébet királyné éppen olyan kanorizálatlan szentünk, a minő II. Rákóczi Ferenc. S ha bár a hősök ama fajtájával, akiket szenteknek is neveznek, nem voltak hiával történelmünk folyamán sem, de nincs közöttük egy sem, akinek alakja a felejthetlenség glóriájában eszményesebben jelentkeznek az övével.

És bizonyos, hogy ő az igazi magyarországi Szent Erzsébet, nem a magyar király leánya, akit gyermekkorába vittek el tőlünk idegenbe. Aki aligha beszélte nyelvünket, aligha érezte bajunkat. A kit a pietizmus és charitas égbe emeltek, bár a szentek dicsőségébe, de lelkében nem volt s nem is lehetett már magyar.

Am az igazi német földről jött. Akkor, amidőn az egész világ elhagyott bennünket, ő a valóban nemes lélek szeretetével karolta fel ügyünket. Az volt a „charitas”! Egy halálra kárkoztatott, agyonkínzott nemzet sebeit kötözni be. Az volt a pietizmus! A szeretet gyöngédségével, angyali tapintatával olvasztgatni a harag és gyűlölet fagyát. Vigaszt, bizalmat, hitet,

székházát, amely aztán a várost megyei székhelyülévé téve, fejlődésének újabb lendületet adott.

Szinte érthetetlen, hogy miért nem Sárospatakot tette a vármegye székhelyévé, amely abban az időben jelentékeny városiasabb volt Ujhelynél. Geografailag is csaknem mindazon előnyöket nyújtotta, mint Ujhely. Az is, ez is eléggé a vármegye tengelyébe estek. Sárospataknak hatalmas és tekintélyes főiskolája volt. Főleg pedig Patak volt az akkor még roppant kiterjedésű Rákócziánium uradalmak központja. Mindezen tényezők dacára a rusztikusabb, a quasi jobbágyszékhely lépett elő megyeszékhelyülé.

A történelmi okadatulással e helyütt, — de főleg a megbízható adatok híján — nem foglalkozhatunk. Igénytelen véleményünk szerint azonban a sárospataki uradalom elleni régi antipatiának is jelentékeny szerep juthatott a megyeszékhely megválasztásában. A hajdani Rákóczi kastély idegen urai nem asszimilálódtak a magyarsággal, ami — egyéb érthető okokkal kapcsolatban — kiváltotta a dacos ellenszenvet. Az új földes-

reményt csepegtetni a csüggedőkbe. És hol? Bizony, ahol a Nagyasszony mindezeket megeselekedte, nem nézték jó szemmel. Érthetetlen szeszélynek tartották, hogy kirgizül tanul. Ahogy nyelvünket, mint „Österreich“ leggyűlöltebb idiomáját, a fekete máju szatira valószínűleg elkeresztelte. És bizony, ha elgondoljuk, hogy egy viruló szép, fiatal császárné, egy nehéz, sőt megtanulhatannak elhíresztelt nyelv elsajátításával gyötri magát, még pedig nem tessék-lássék módjára, hanem úgy, hogy remek íróinkat is olvashatta, nem esodálkozhatunk annak a környezetnek megütköző ellenszenvén, amely az udvari etikette, bigotteria, a megosztosodott tradíciók, a magyar gyűlölet szellemével volt eltelve. Heroikus akaratú, nagy szeretet és a történelmi hivatás sejtelve kellett annyi nehézség legyőzésére, életének éppen abban a szakában, amelyben az élet virágai fakadnak, amelyben a fiatal anya szíve boldogsággal telik el a gyermekszoba és bölcső között. Volt tehát analogia közte és a thüringiai szent között. Ott is, itt is rossz szemmel nézték a charitást. Amott egy bájos legenda szerint rózsákká változott az alamizsna, hogy a kegyes asszony kiengesztelhesse fejedelmi férjét. Itt a nagy, a kegyes lélek emlékét foglalja egy hálás nemzet a felejthetlenség soha el nem hervadó rózsakoszorújába.

Sursum corda! Legyen a f. hó 19-én tartandó templomi hangverseny méltó az ő emlékezetéhez és a mi szeretetünkhöz.

És foglaltassuk márványba a szépséges és jószágos arcot. Csak egyre vigyázzanak a nemes igyekezetben előjárók. Van már egy Erzsébet-képünk a megyeházán. Egy szép asszony képe az, de nem ismerünk rá benne a magyar lélek oltárképére. Engedjék tehát remélni, hogy a mellszobor hasonlíthatatlanul szebb és ideálisabb lesz.

urak befolyásával Patakra hozott császári helyőrség, a német főúri udvar kelletlen szomszédságul kínálkozott az alkotmány bástyájának. Lehet azonban, hogy a konfesszionális körülmények is erősen belejátszottak a helymegválasztásba, miután Zemplénvármegyében nagyon erős volt a katolikus reakció. Tudjuk, hogy a vármegye középső, népes és akkor még erősen magyar többségű lakosságát az a reakció apasztotta meg és — sajnos, de igaz — szlávositotta el. A vármegye nemessége ugyan inkább kálvinista volt, ámde — mint napjainkban is — a Csáky—Drugeth vagyont, illetve annak exponenseit uralta a vármegye. Hogy aztán a kiélesedett vallási ellentétek hatással voltak a kérdésre, hogy a katolikus főúrak vonakodtak a megyeszékhelyet a kálomista Athenbe helyezni, sok valószínűséggel bír.

Ujhely azonban megyeszékhelyi mivoltában is felette lassan fejlődött. A múlt század közepén alig számlált 7000 lakost. A kor színvonaláról lassankint lemaradó iparja, jelentéktelen kereskedelme alig töltötték ki a mezőváros csekély igényü kereteit

A jegyzői internátus.

Nyílt kérelem

Zemplénvármegye jószívű közönségéhez!

Zemplénvármegye községi és körjegyzői egyesülete azon megváltozhatatlan helyzetéből kiindulva, hogy hivatala, sorsa az iskolai ügyek jobbra még olyan elmaradt állapotban vannak, hogy részint e miatt, részint a tulzsufolttság miatt gyermekeivel falun még a legelemibb ismereteket sem sajátíthatja el s rá van kényszerítve arra, hogy gyermekeit már a legzsengőbb korukban is idegenbe kénytelen adni, arra az elhatározásra jutott, hogy gyermekeiknek olesőbb és könnyebb neveltethetése céljából egy internátust fog létesíteni.

Legjobban szeretne volna az egyesület, ha ez intézményt önréjéből lett volna képes létesíteni, hogy ezáltal ne kellesse terhére lenni senkinek. Ámde köztudomású tény, hogy a jegyzőnek fizetése 1600 korona s hogy az négyötödöt korpótlékkal együtt 2000 koronánál többre soha sem mehet fel s így beláthatja minden józan gondolkodású ember, hogy ebből a fizetésből élni, tisztességesen ruházkodni, a körletében reprezentálni, gyermekeit nevelni, ruházni és iskoláztatni teljes képtelenség.

Mintha hallanám az egyes ellenvetéseket, hogy a jegyzőknek ilyen-olyan nagy mellékjövedelmek vannak. Hát kérem, ez a mellékjövedelem igen problematikus. — Néhol van elegendő, szó sincs róla, de a legtöbb helyen ez a „nagy mellékjövedelem” oly csekélység, hogy az figyelembe sem jöhet. Már pedig végtelen igazságtalanság lenne ebből következtetést vonni azon nagy többségre, a mely csak úgy tengeti életét, hogy az egyik bankból felvett összeggel rendezi a másik bankban lévő tartozását.

A fentebb elmondottaknak a folyamánya az, hogy önmegadóztatásunk és önrönkből képtelenek vagyunk a tevbe vett nemes intézményt létesíteni.

Segítségért kellett folyamodnunk tehát első sorban a községekhez, a kiknek ügyes bajos dolgait végezzük, másodsorban pedig a jószívű emberekhez, mert a községek is úgy tudnak terhelve, hogy a legjobb akarral sem jöhetnek nagyobb összeggel segítségünkre. Bár elismerés-

is. Ámde az ipart még úgy ahogy támogatta a vonagló céh szellem s a kevés igényű iparosság viszonylag türethető anyagi helyzetben volt. Kereskedelméről sem jegyezhetünk fel sokat. Bor, szesz s csak a helyi szükséglet kielégítésére irányuló terménykereskedése tettek valamelyes számot, amelyekhez a város és közeli vidéknek szükségletére szorító bolti áru üzletek csatlakoztak. De hogy Ujhelynek se ipara, se kereskedelme nem vetett a város gazdasági életében nagyobb hullámokat, azt mi sem bizonyítja jobban annál, minthogy egyetlen számottevő vagyon sem maradt, amit akár az ipar, akár a kereskedelem teremtettek volna. Kis vízben csak apró halak teremnek.

Korszakot alkotott aztán Ujhely fejlődésében az Északkeleti, majd a kassai vasutvonalak kiépítése, amely után a fejlődés már szemmel látható. Alig van város az országban, amelyet vidékével olyan szerencsésen kötne össze a vasút mint Ujhelyt. Vasutja fővonal és egyszermint helyi érdekű is. Szerencséséhez azonban a kis városi élet velejárói, a szüklátkörűség és a falánk önzés társultak. Indó-

sel kell adózni a községeknek, mert a legtöbb község már eddig is erejét meghaladó összeggel siettett szerett és kedvelt jegyzőjének és ezzel a jegyzői egyesület segítségére. — Elismeréssel és mélyeség hálával kell adózni az egyesületnek azon egyes nemesszívű adakozóknak, a kik módjukhoz képest részint fejedelmi adományokkal, részint koronáikkal és filléreikkel siettek eddig is a jegyzői kar segítségére.

Mélyeség hálával és elismeréssel kell ezen nemesszívű adományozók irányában lenniük a jegyzőknek, mert ezek a valódi és meghamisítatlan szabadelvűség törvényeit követve adták adományukat, nem kérdezve azt, hogy hol, mikor és miképpen óhajtja a jegyzői kar ezen nemes intézményét létesíteni, de belátták, hogy a jegyzői karnak ezen intézményre szüksége van s hogy azt önréjéből képtelen létesíteni, tehát segítségére siettek.

Sajnos, akadnak helyi lapok, köztük a Felsőmagyarországi Hírlap is, amelynek pedig a Kossuth Lajos apánk szabadelvű szellemét kellene ápolni és terjeszteni és ez a lap mégis minden egyes számában lábbal tiporja a Kossuth Lajos szent tanait és elveit, amikor minden áron és minden eszközzel iparkodik megfosztani a jegyzői egyesületet autonóm jogaitól, szabad akaratától, szabad elhatározásától és üzleti izzel és szaggal bevont cikkeiben óva intette és figyelmeztette az adakozókat, hogy ne adakozzon senki egy fillért sem a jegyzői internátusra, mert a jegyzői kar nem ott akarja internátusát létesíteni, ahol Lánzi Aladár ur jónak és egyedül üdvösnek és hasznosnak tartja.

Hát engedelmet kérek, ez nem a Kossuth Lajos apánk szellemében való szabadelvű eljárás, ez egyszerű üzleti szellem, amit a lap élén álló Matolai Etele és dr. Buza Barna uraknak nem szabad lett volna megengedniük, mert ez az ő rovásukra is ment, holott megvagyok róla győződve, hogy teljesen ártatlanok voltak benne. Kossuth Lajos szabadelvűsége azt tanította, hogy segélyadás esetén ne tudja a bal kéz, hogy mit adott a jobb, és ez a valódi szabadelvűség, amit Lánzi Aladár ur még megtanulhatna, hiszen még elég fiatal hozzá.

Legyen meggyőződve Lánzi Aladár, hogy Zemplénvármegyének minden egyes jegyzője szereti ugy Zemplénvármegyét, mint a hogy ő szereti, mert szerinte nem az a fő,

házát kolosszális butasággal, a közérdek fejelgására ejtésével ott építi meg, ahol az egyetlen gazdasági érdek kiadó szolgálatára sem alkalmas, kivéve néhány házi ur privát előnyét.

Volt s részben van egyéb ok is, ami miatt Ujhely képtelen a legkedvezőbb vasuti összeköttetését jól kiaknázni. Elégtelen ipara, csekély kereskedelme nem voltak képesek jelentékenyebb attrakciót gyakorolni a város piaci körletére. A szerencsétlenül elhelyezett indóház miatt a sinek közelébe utalt vállalatok életre nem kelhettek. Mindezek következményeképpen a közeli vidék apróbb állomásai mellett épültek terményraktarak Ujhely terménykereskedelmének kárára. Szóval és röviden a szűk látókörűség és a kapzsiság elűdítették azt, hogy Ujhely sok tekintetben rostával meríti a vizet.

Ujhely fejlődését a vasút, a lakosság gyors és tetemes megnövelésével szolgálta inkább, semmint a vasút által elérhető gazdasági motorikus erejével. A gépjávitó műhely munkásai és a vasuti alkalmazottak több száz családot telepítettek a városba.

ESPERANTO KALAP a legtartósabb vizhatlan kalap.

Egyedüli raktár: **Szenes Lipót** kalap és uridivat üzletében Sátoraljaújhely.

hogy az internátus a jegyzők érdekeit minden vonalon kielégítse, de az, hogy a pénz, a mit a jegyzők keservesen fognak fizetni gyermekeikért, ott maradjon, hogy abból neki is jusson valami. Hát ez igazán nemes, dicső és tiszteletreméltó elv és gondolkodás, folytassa csak tovább is Lánézi Aladár ur rábeszélését, ezzel nem fog célunknak ártani soha.

A félreértések és félremagyarázások elkerülése szempontjából pedig ismételt tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy az október hó 23-án megtartott jegyzői közgyűlés akként határozott, hogy internátusát csak Zemplénvármegye területén fogja létesíteni.

Egyben tiszteletteljesen tudomására hozom az érdeklődő közönségnek azt is, hogy ha a gyűjtés kellő eredménnyel fog járni, az esetben az internátus építését már a tavasszal megkezdjük, hogy az szeptember 1-ére megnyitható legyen.

Ugyanezért mély tisztelettel felkérem mindazokat, a kiket a bizonytalanság eddig visszatartott attól, hogy segítségünkre legyenek, hogy minden aggály nélkül szíveskedjenek koronáikkal és filléreikkel nemes célunkat támogatni, mert láthatják, hogy a jegyzői kar saját érdekeit is alá tudta rendelni a megyéje iránt érzett szeretetének és ragaszkodásának.

Hazafias üdvözléssel és mély tisztelettel:

Butka, 1911. nov. 9.

Szoták István,
egyleti elnök.

VÁRMEGYE és VÁROS.

(A vármegye közegészségügyi bizottsága f. hó 13-án d. u. 3 órakerülést tart, melynek tárgya a Szilágyi Sándor okl. gyógyszerész által Töke-terebesen felállítani kért második gyógyszerár feletti határozathozatal lesz.

(Jegyzőválasztás Ujcsanálson. Borsik Árpádnak monoki jegyzővé történő megválasztása folytán megüresedett ujcsanalosi körjegyzői állás folyó hó 3-án Ham Bódog szerencsi adóügyi jegyzőnek egyhangulag történt megválasztásával lett betöltve. Gortvay Aladár főszolgabíró, mint választási elnök, a megválasztott körjegyzőhöz igen szép beszédet intézett, ki arra meghatóttan válaszolt, igérvén, hogy minden igyekezetével, szorgalmával három községének és lakosságának ügyét szíven fogja viselni és lelkiismeretesen fogja szolgálni.

De mint hivatalnok város emelkedett Ujhely még inkább, amelyet természetesen megválasztott helyi mi-volta hozott magával. Egyéb fejlődési tényezői még kihasználhatlanok.

Térjünk azonban vissza a régi Ujhelybe. Persze csak annyiban a „régibe“, amennyiben az újabb keletű fellendülést megelőző időre kívánunk visszapillantani, ami alig több 30-32 esztendőnél.

Mikor még a városnak háromszáz „röndör“-je volt, névszerint: Radi, Rudi, Balka. Tipikus három figurát szedett össze az akkori kapitány, aki különben maga is prototípusa volt a régi slagu városi hivatalnoknak. Sajtásos hajdu uniformis, a város színeivel díszelt kerek kalap, egy rossz pandurpuska és egy hüvelyéből kihuzhatatlan kard-féle egészítették ki a szepi, tömpe orru, gyakorta gyanusan dagadt képű alakokat. A triumviatust csak később toldotta meg Géocivel a városi gondviselés. Mert hogy a „rönd“ kezdett fogyatkozni. De hát mit is kívánt akkor a „rönd“. Bizony az nem volt követelő.

(Az adókönyvecskék előírása. Sátoraljaujhely r. t. város adóügyi osztályánál a f. évi adóelőírás már befejezést nyert, miért is az adózó közönség tudomására hozzuk, hogy adókönyvecskéjük előírása céljából a városi adóügyi osztálynál f. évi nov. hó 10-től 18-ig terjedő időben a hivatalos órák alatt az 1883. XLIV. t. c. 36. §. d) pontjának rendelkezéséhez képest 2-10 korona pénzbírság terhe alatt jelentkezzenek. — Egyben figyelmeztetjük mindazokat, kiknek negyedévi adótartozása 6 koronánál nem nagyobb, hogy adótartozásaikat 8 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt a város pénztárába fizessék be, mert ezen határidő lejártával a végrehajtás második fokozata késedelem nélkül alkalmazásba fog vétetni.

(Versenyárgyalás. A nagymihályi közpörház igazgatósága a jövő 1912-ik évben 5700 korona értékű kenyér, 2200 korona értékű liszt, 5000 korona fehér ruhanemű, 2000 korona értékű fűszer, 210 hl. tej, 8000 kgr. hus, 10 vagon pirszen és 20 vagon I. oszt. búkk tűzifa szükségletét biztosítani óhajtván, felhívta a szállításokban részt venni kívánók, hogy zárt írásbeli, minden egyes cikkre vonatkozólag külön szabályszerűen kiállítandó ajánlataikat a biztosítéknak (óvadék) középpénzben vagy óvadék-képes magyar értékpapirokban csatolásával pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezték — „ajánlat az 1292/1911. számú egységáros versenyárgyalási hirdetményben kiirt kenyér, liszt, fehér ruha, fűszer, tej, hus, pirszen és búkk tűzifa neműekre“ — felirással ellátva, közvetlenül a közpörházi gondnok kezébe mindenkor délután 3-5 óráig, bezárólag 1911. évi november hó 25-ik napja délután 5 óráig annál inkább adják be, mert az elkésztett beadott vagy szabályszerűleg föl nem szerelt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A versenyárgyalás 1911. évi november 27-én délután 2 órakerülést tart, melynek tárgya a közpörházi főorvos lakásán fog megtartani. Azon nem remélt esetben pedig, ha a versenyárgyalás bármilyen oknál fogva halasztást szenvedne, ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

♂ A kinek nincs rendben az emésztése, most csekély költséggel és teljes kényelemben megjavíthatja, ha 3-4 héten keresztül minden reggel éhgyomorral 1/2 borospoháryi természetes Ferenc József-keserűvizet megiszik. Így a drága fürdőköltés-

Az egyik cerberus példál állandóan a megyekut környékén ténfergett. Az volt az ujhelyi rendészet egyik Achillesi sarka. A kutra járó fehérenép ugyanis gyakorta összedisputált az elsősg kérdése felett. A hangos szóra még nem reagált András, lévén az úgy is megszokott az asszony népek között. Mikor azonban a kupát verte már egymás hátához az argumentumból kifogyott viaskodó pár, akkor elővette az „erélt“ és egy nyaklevessel helyre zökkentette az európai egyensúlyt. Bekisérési kalandra csak akkor került a sor, ha — ami nem volt épen szokatlan — valamelyik Hébé a „röndör“ fején próbálta ki, valjon jól abroncsolta e össze a bodnár a kupát. Ilyenkor aztán az utogyerekek hangos zsivalyától kísérvé ballagott a város érdemes szemfüle a város háza felé, maga előtt terelte a harcias „fehérszemélt“, aki súlyosan vétett a hatóság tekintélye ellen. Persze a „bűdösbe“ került a renitens. Így hívták Ujhely „Bastill-jét“, amit idáig sem rombolt le semmi forradalom. —th.

geket teljesen megtakaríthatja, mert a valódi Ferenc József-keserűvizet nemcsak pillanatnyilag hat, hanem rendszeres használat mellett a belek normális működését is teljesen helyreállítja. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

FELJEGYZÉSEK A HÉTRŐL.

1. Nem igaz, hogy a magyar nem ért a technikához. Az sem igaz, hogy nem szereti a technikát. Ért biz az hozzá és szereti is, hahogy hasznot huzhat belőle. Edisonaink nincsenek ugyan, de vannak vitarendezőink, még pedig igazi rekordörök. Csak egyben tér el a magyar technikus, vagy mondjuk technikázó a külföldiektől. Emezek ugyanis olyasmit szeretnek kieszelni, aminek haszna van, ami az életet könnyebbé, szebbé, kényelmesebbé teszi. A mieink ellenkezőleg a játékipar felé irányítják megzapult technikai tudásukat. Hát hiszen elvégre a játék is szükséges, a játékipar is hasznos. Amde a mi technikázóink még ebben a tekintetben se produkáltak semmi hasznavehetőt. Az 6 játékszerű ugyanis csak vén gyerekeknek való. Igazi gyermekek nem használhatják. Azoknak több eszük van, semhogy a haszontalanság tartósan delectálhatná őket.

2. Tehát beütött a béke. Satis tarde quidem! Nem értjük ugyan, hogy mitől volt jó a háboru. De ha már jónak tartották azok, akik vívták, bátran „küzdhetek“ volna tovább is. Céljukat — a kormányrajutást — nem érték el, ergo vereséggel zárták le haszontalan üzletüket, habár adják is a bankot, hogy így, meg amúgy. Vigasztalhatják különben magukat a „küzdők“, hogy nem egyedül károsodtak. Sovány vigasztalás ugyan, de a megosztott bánat fele bánat, tartja a példabeszéd. Sőt, ha jól megfontoljuk a dolgot, a „küzdők“ vesztesége nem is 50%, legfeljebb 25%. Ők ugyanis csak az érvényesülési illuzióikat veszítették el, ami — ha őszinték akarának lenni — bizony mint nagyon értéktelen valami libeghetett a lehetőségek zürjében. Az igazi vesztes a nemzet, aki viszapótolhatatlan drága időt vesztett el — teljesen haszontalanul. A „küzdők“, ha észre tértek, egy nagy tanulással gazdagodhatnak s ezt a béke pozitív nyereségeül inkasszálhatják. Azt, hogy a nemzet rövid időközön belül nem csapatja be magát még egyszer.

3. Esopus egy régi kiadása után szabadon. Egyszer az egerek nagyon elkapanak vala. Mivelhogy kitudódott vala, miképen a kandur távol van. Hozzá még egynémely patkányok is bátorították vala az egereket. Hogy így, meg amúgy, nem szép dolog ugyan akkora lármával virtuskodni, de hát ki tudja, talán jóváfordul minden. Az egerek igen megbátorodának eme beszédeken. Hozták azután egy kandurt, de az szelid vala, mivelhogy sem éles körmei, sem éles fogai nem voltak. De nem volt neki mérges természete sem. Így az egerek még jobban tincogtanak. Igen elbusulta magát emiatt a gazda és gongolkozék, hogy mitév lenne. Voltanak pedig az egereknek két előjárójuk. Az egyik mérges vala, a másik tsendes természetű, de hasban bővölködő vala. Ezek nem egyformán tizitongtanak. A hasban bővölködő a mérget biztatta, mivelhogy ő sokat tartott a hírére. Mikoron látta vala

a gazda, hogy igen botránkozta vala őt az egerek, hallgatott azokra, akik javallották vala, hogy tserélne ki a kandurt. Hogy hozatna egy felettébb mérgeset, akinek éles fogai és körmei valának. Ugy is tett vala. A szelid kandur még próbálkozott egyszer, hogy jámborságot javaljon, de még jobban megátalkodának az egerek. Akkor azután elhozta a mérges kandurt. Mikoron pedig látták vala az egerek, hogy éles körmei, hegyes fogai valának az új kandurnak, a szemei pedig mérgesen forognának és hogy az egynémely patkányok is megijedtenek volna, jövének az egerek előjárójuk: a mérges és a hasban bővölködő és letsendesítették a többi egereket is.

Morál: nem jó az egereknek a mérges kandurral kikezdeni.

Idem: az egynémely patkányok is tsak akkor legénykednek, amikor rona kandur távol valyon.

HIREK.

Előttünk fekszik

egy pár vidéki lap. Kifáradt érdeklődéssel olvassuk. Nem annyira politikai cikkeket, mint inkább a „Szerkesztői üzeneteit.“ Mert némely vidéki lap még mindig ott tart, ahol az amerikai „Arizona Kicker“, mely fejbeveréssel, összes fogainak kiverésével s kivégzéssel és más efféle szelid csonkítással fenyegeti meg ama tisztelt hátralékos előfizetőit, akik a dollárok beküldésével késlekednek. Ez az előkelő hang vonul végig a „V. E.“ következő szerkesztői üzenetén is, amelyet megbotránkozás nélkül nem olvashat el józlembű ember:

„Névtelen Hivatás! Híába írkal. Névtelenekkel egyáltalán nem állunk szóba. Oly végtelen közönséges sülletésű és neveléltetésű emberrel, mint maga, éppen nem. Egy kísérletet azonban tesszünk arra nézve, hogy kiugrassuk magát a névtelenség gyáva takarója alól. Ha maga nem egész állat, csak fél, akkor is reagálnia kell arra, amit az ellenünk már szót sok ripkésgeért mondunk: Az ön papája egy részeg kanász, mamája egy emsedszónó volt. Ezen frigynek eredménye maga, legrotdább szeremény! Reméljük most már jelentkezik, hogy felugrassuk.“

Ezen a gyönyörű szép stilusu szerkesztői üzeneten tessék gondolkodni. Ha a gondolkodást elméltőztattott végezni, nem tetszik-e azt mondani, hogy a szerkesztői üzenet írója nem tenné-e okosabban, ha kalamárisát „rugná fel“, mert tudhatná azt, hogy névtelen leveleket nem szokás válasza méltatni, a közönséget pedig feltétlenül meg kellett volna kimélni az ilyen drasztikusságoktól.

— Jogtudományi doktor. Dr. Kelner Győző városi árvaszéki ülnök a kolozsvári egyetemen a jogtudományok doktorává avatattott.

— Halálozások. Résztvétel értesülünk, hogy Gróf Hadik Sándor volt országgyűlési képviselő 46 éves korában a Füst szanatóriumban meghalt. A grófi család tagjai felutaztak Bécsbe, ahonnan Tavarnára hozták az elhunytat és onnan hétfő délután 3 órakerülést tartottak a városi közönség részvételével a csicsvaaljai családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. — Deteki és tengerfalvi Mecner András földbirtokos, egyházmegyei világi tanácsbíró folyó hó 9-én, életének 74. évében, Sárospatakon elhunyt. A megboldogult köztisztviselőben állott öreg ur tevékeny szerepet vitt Sárospatak közügyeiben

Őszi idény ujdonságok

Barna Dezső cég ujonnan berendezett női ruha-
kelme, selyem, vászon, szőnyeg és kész fehérneműek üzletében
Sátoraljaujhely, Pénzügyi palota.

s elhalálása általános részvétet keltett. Elhunyt a családból a család s a sárospataki takarékpénztár, amelynek elnöke volt, adtak ki gyászjelentéseket. Temetése imponzáns részvét mellett ma délután 2 órakor ment végbe.

— Felmentett hírlapíró. A „Felsőmagyarországi Hírlap”-ban 1908. év augusztusban egy cikk jelent meg, melyben az volt megírva, hogy a helybeli ipartestületben sikkasztanak. A kassai esküdtbírósg ezért a cikk szerzőjét, Lánzi Aladárt 700 korona pénzbüntetésre ítélte. Ezután nem sokára tényleg kiderült, hogy az ipartestületben bűnös visszaélések történtek, minek következtében Lánzi újrafelvételi kérelemmel élt, melynek alapján Góta Ferenc elnöke alatt újabb tárgyalást a sajtópert és Lánzi Aladárt — az előző ítélet hatályon kívül helyezésével — felmentette.

— Képtárlat. Róth Artur rajz- és Fekete Mihály festő, továbbá Örvös Károly helybeli rajz- és festő közreműködésével, összegyűjtve a hazai festőművészek válogatott festményeit, egy héten át tartó képzőművészeti rendeznek a megyeháza nagytermében. A tárlat egyfelől bemutatása lesz a hazai festőtárlatunk műveinek, másrészt módot akar nyújtani a közönségnek szép és jutányos képek beszerzéséhez. A tárlat f. hó 16-tól 24-ig fog tartani, megtekinthető naponta d. e. 9—1 óráig és d. u. villanyvilágítás és sétahangverseny mellett 3-tól 7 óráig. Belépő-díj 40 fillér.

— Esküvő. Héjj Béla, könyvnyomdánk egyik régi tevékeny alkalmazottja ma délután tartotta esküvőjét Kaneschütz Margittal, az ág. ev. templomban.

— Szakosztályi ülés. A Zemplén-megyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya legközelebbi ülését f. hó 16-án, csütörtökön d. u. 2 órakor tartja meg, melynek főtárgyait dr. Szabó Sándornak az orosz borváltás tárgyú előadása és a hordóhitelesítési tervezet revíziója képezendik.

— Állandó mozi Ujhelyben. Ma este új vállalat nyílik meg Ujhelyben: az állandó mozgófénykép színház. Az új mozi a városi színházban játszik, amelyet a város egy vállalkozónak ugy adott bérbe, hogy a színi szezon leszámítva, egész éven át előadásokat fog benne tartani. A mozi ma már mindenütt a közönség legkedvesebb szórakozása. Érdekes, mulatságos és oktató. A föld legszebb vidékeit olyan tökéletes hűséggel vonultatja el előttünk, mintha ott volnánk. Történeti eseményeket, vig jeleneteket, drámákat mesteri módon vetít a vászonra, úgy hogy a legműveltebb ember is élvezettel nézheti. És a mozinak megvan az az előnye is, hogy a vidéken ép olyan tökéletes, mint a fővárosban, mert ugyanazt a lemezt mutatják be itt is, amit a fővárosban. Hisszük, hogy a mozinak, úgy mint mindenütt, itt is lesz közönsége, mert az ujhelyi mozi igyekezni fog minden héten új műsort hozni, s mindig a legjobb filmeket fogja bemutatni. A belépődíjak is nagyon olcsók, a legdrágább hely csak 1 korona. Most csak bemutatott előadások lesznek. A szombati műsort vasárnap délután 4, 6 és 8 órakor megismétlik. Mind a három előadásra külön-külön lehet jegyeket váltani. Hétfőn, kedden és szerdán este egész új műsorral lesznek előadások. Azután szünet áll be, mert köve kezdek a színi szezon s így a mozielőadások csak februárban fognak folytatódni.

— Arcképleleplezés. A Bodrogközi Ipartestület elnökének, Aczél Izidornak arcképét 1911. november 19-én délután 4 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében diszkrétyül keretében fogja leleplezni. A

leleplezési ünnepélyt banket követi 7 és fél órakor a Rigó nagytermében.

— Szabadliceum Sárospatakon. A sárospataki ref. főiskola tanári kara elhatározta, hogy a művelt közönség, és a tanulóifjúság számára az 1911—12. tél folyamán népszerű jellegű tudományos előadásokat fog tartani. Az előadások a főiskola imatermében vasárnaponként 3 órakor tartják meg.

— Kiűzött szeladon. Mulatságos eset történt folyó hó 9-én a református szegényházban. Az eset hőse Magyar-Polák András helybeli ácssegéd. Magyar valamikor együtt élt özv. Dankó Istvánnal, a szemre való menyecskevel, a ki azonban az idők sulya alatt elnyomorodott és most a református szegényházban tengeti életét. Azóta Magyar és Dankó között a viszony megsűnt, a mibe az ácssegéd is belenyugodott jóideig, de most ismét visszakívánja varázsolni a rég mult boldog időket. Valószínűleg egy kis italozás hatása alatt gondolt egy merészet és elindult a református szegényházba azzal az el-tökélt szándékkal, hogy meglátogassa az asszonyt és az éjjelt is ott tölti. Biztatoul és hogy megnyerje a szegényház lakóinak jóindulatát, — magával vitt egy üveg pálinkát. Nem valami szívesen, de eleinte megtűrték maguk között a váratlan vendéget. Magyar csakhamar otthonosan találta magát és sorra kínálta a vén anyókákata pálinkával, de eredménytelenül. Mikor már a helyzetbe teljesen belemelegedett és az öreg nénikék nem tudtak miatta nyugvóra térni, — megváltozott a hangulat. Kérlelték Magyar, hagyja el a csendes hajlékukat és távozzon. De Magyar nem mozdult, sőt mindjobban hangosabb és régi szerelmesével szemben merészebb lett. Mikor az anyókák észrevették szándékát és látták, hogy szép szóval célt nem érnek, mintegy vezényszóval Dankóval együtt neki estek az iszonyatos nagy udvarlái kedvében volt Magyarnek és szidalmak özönétől és ütlegetől kísérve egy pillanat alatt kitétek a szűret. A megszegyentett Magyar, — arcán szakavatott kezekből eredő karmolások okozta folytonosság hiányokkal elégtelenítve, — most már kivülről intézte az ostromot a szegényház lakói ellen, a kik a szeladon kilóditása után magukra csukták az ajtót. A láрма és botrány akkorára már olyan botrányokat öltött, hogy a rendőrnök is bele kellett avatkoznia. Legelőszörűbbnek ugy találta az ügyet elintézni, hogy a nekihevült szeladont — minden ellenkezése dacára — be-kisérte. A számításában megzavart Magyar most a kemény priescsen mereng a történetek felett.

— Részeg ember dolga. Kondás András Regézi három hutai lakos tegnap egy falubeli ismerősével találkozott a városban. A viszontlátás öröme — régi szokás szerint — betérték egy csapszékbe, ahol a két atyafi rövid idő alatt annyira leitta magát, hogy támoelvogva hagyták el a korszmát. Egyikük hazafelé indult, míg Kondás Andrást valahogy elfogta a buzgóság és betért a közeli templomba. Alig helyezkedett el az elázott atyafi, egyszer csak csendes hangot adott és a következő pillanatban a templomban jelen volt közönség legnagyobb megbotránkozására elkezdett énekelni. A hivek közül többen nyomban tisztában voltak a helyzettel és az daloló kedvében volt kedélyes atyafit kivezették a templomból, a hol rendőr vette gondjaiba és a rendőrkapitánysághoz kísérte. Itt az alaposan becsudálkozott embert egy kis józanító kurára a zárkába helyezték el és kijózanodása után — a mi meglehetősen későn következett be, — szabadon bocsátották. Megfogadta, hogy többet nem iszik pálinkát — eh gyomorra.

— Uj vilamos vasut a Tátrában. Tátrafüredi villamos vasutak r.-t. Tátralomnic állomástól kiágazólag Mat-lárháza és Késmárk érintésével Barlangligetig villamos vasuti vonal építését határozta el s az építkezést már tavasszal megkezdí.

— Lopás. Mester Danielné helybeli lakos feljelentést tett a rendőrkapitányságnál ismeretlen tettes ellen, a ki f. hó 10-én lakásáról ellopta egy arany gyűrűjét, fülbevalóit és kevés ruhaneműt. A lopással egy, a lakásban megfordult ismeretlen nevű cseledeleányt gyanúsítanak.

— A léghuzat. X étterem törzsvendégei sokat panaszkodtak a helyiség léghuzamos volta ellen, amelyet köznyelven „cug”-nak neveznek. Panaszukat a rendőrkapitányság elé terjesztették, amely a tulajdonost arra kötelezte, hogy az egészségtelen állapotokat javítsa meg. A tulajdonos ezt a határozatot megfellebbezte a városi tanácshoz. A tanács pedig nem tagadta meg magát és a következő rendkívül mulatságos határozatot hozta: A panaszokat elutasította, a rendőrkapitányság véghatározatát megváltoztatta, Különösen az indokolás mulatságos és fölöttébb kacagató. A tanács ugyanis kimondja, hogy a panaszt azért kellett elutasítani, „miután nyilvános éttermekben a léghuzat nem oly ártalmas, amely az emberi egészséget észrevétlenül támadja meg és mindenki, aki a szabad levegő beözönlését egy zárt helyiségbe magára nézve károsnak tartja, a károsodástól könnyen megóvhatja magát azáltal, hogy a kérdéses helyiséget nem látogatja...” Ez valóban elms megoldása a kérdésnek. Aki nem akarja, hogy vasuti katasztrófa érje, az ne üljön a vonatra. „Ne mássz fel a fára, nem esel le.” Ne fordulj a tanácshoz, nem kapsz bolond határozatot. Az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy nem Ujhelyről van szó.

— A magyar ipar dicsőségéről számolunk be, amikor figyelmébe ajánljuk t. olvasóinknak a Földes Ferenc-féle cipőket, mely jó és megbízható gyártmányánál fogva páratlanul áll. (Hirdetése az első oldalon.)

— Uj lisztraktár Ujhelyben. Mint értesültünk, városunkban a Széchenyi-tér 8. szám alatt új lisztraktár nyílik meg. Hlatky-Schlichter Miklós, a nyiregyházi „Julia” gőzmalom r. t. igazgatója — tekintettel a nagy drágaságra — elhatározta, hogy a közvetítő kereskedelem megkerülésével, közvetlenül bocsátja lisztjeit a fogyasztó közönség rendelkezésére. — Minden kereskedőnek, péknek és jó háziasszonynak a maga érdeke, hogy ezen első minőségű és mégis a mai drágaság mellett minimálisan olcsó lisztekkel próbát tegyen, hiszen közismert a híres nyiregyházi buza és rozsliszt elsőrendű minősége és kitűnő sütőképessége.

♂ Színházban, bálban, estélyen Yes porcellán-pudert a legjobban érvényesül. Városunkban mindenütt kapható 3 és 5 koronáért.

— Olcsó törlesztéses jelzalog kölcsönök földbirtokokra és városi bérházakra a legelőnyösebb feltételek mellett a Nagyszabenyi Földhitel intézet nyújt Megbízásokat elfogad Szent-Györgyi és Keleti biztositási főügynöksége Sátoraljaujhelyben Fő-utca 18. sz.

Szemgyógyintézet van Miskolczon

— Érdekes megfigyelni, hogy a közönség mily bizalommal van az osztálsorsjegyek iránt. Ez magyarázatot talál abban, hogy a sorsjegyek húzásánál a kormány gyakorolja az ellenőrzést. Oly sok ember jutott már

osztálsorsjegy által vagyonhoz, hogy jószolgálatot véltünk tenni, amidőn t. olvasóinknak ajánljuk, hogy a november 16-án kezdődő játékra rendelkeznek sorsjegyet Kiss Károly és társa bankházában, Budapest, Kossuth Lajos-utca 13., mert tudomásu, hogy: „Kiss szerencséje nagy”.

— Ha csukamájolajról esik szó, csak a Zoltán-féle kell gondolni, mert ez nem emulsió, tehát nincs gyantával és glicerinnel keverve, hanem a legtisztább valódi csukamájolaj s így könnyű emészthetősége miatt rendkívül kedvelt ugy az orvosok, mint a közönség körében. A Zoltán-féle csukamájolaj kapható minden gyógyszerárban, üvege 2 korona. Mint eredeti Zoltán-féle csak lezárt dobozban fogadjunk el.

MUSEHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÖGYIT

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvosiilag ajánlva.

Főraktár: **Behyna Testvérek** cégnél Sátoraljaujhely.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” november 12-iki száma egész tömeget közli a szép és érdekes képeknek a kissármási földgáz égéséről és az oltási munkálatokról, a képviselőház lemondott és új elnökeiről: Berzeviczy Albertról és Návay Lajosról, Kóbor Leó kiállításáról, a gombos-erdői új vasuti hídról, a Brooks-féle üstököséről, az erdélyi keresi apátsgáj romjairól, a fővárosi rendőrség razziairól, Mária királyné nagyváradi sirjának kiásásáról, a lebontott Pillvax kávéházról, a Kisfaludy Károly téthi szülőháza helyén leleplezett emlékműről, Bartha Miklós szobrának mintájáról. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit regénye, Pásztor Árpád verse, Gaghy Dénes novellája, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: csillagászati cikkek a Brooks-féle üstököséről, társacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

NYILT TÉR.)*

Nyilatkozat.

A „Felsőmagyarországi Hírlap” f. évi nov. 8-án megjelent számában egy rosszakaratu rágalmozó hir jelent meg ellenem.

Nincs szándékom ez alkalommal a cikkben állított valótlanágokkal foglalkozni, mert akik személyemet ismerik, azok nem fognak egyéni tisztességemben kételkedni, csupán arra kérem a t. közönséget, hogy mindaddig, míg a cikk szerzője ellen dr. Székely Albert ügyvéd ur által beadott sajtóperem lefolytatást nyer, — ítéletét felfüggeszteni sziveskedjék.

Sátoraljaujhely, 1911. november hó 11-én.

Niedermann Hugó.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**

Laptulajdonos: **Ehler Gyula.**

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

Értesítés.

Elfogadok tisztításra és festésre: női és férfi ruhákat; diszes, selyem, csipke, poplin, szövet és gyapjú bluzokat, pongyolákat, kosztümököt, ruhaaljakat, muffokat és boákat; férfi egész öltönyöket; fehér piké és szövet mellényeket; nadrágokat; őszi-, tavaszi- és téli felöltöket. — **Sürgős esetben tisztításra beadott ruhák 24 óra alatt szavatosság mellett szépen tisztíttatnak.** — **Guvlirozásra elvállalok:** ruhaaljakat, bluzokat, pongyolákat szövet-, selyem- és mindenféle könnyű kelmékből. — **Gyászruhák soron kívül lesznek festve.** — Vidéki megbízások pontosan elintéztetnek. Minél számosabb megrendelést kér:

Rakovszky Sándor

vegytisztító és ruhafestő
Sátoraljaújhely,
Bercsényi-utca 5. sz.
(baromfi-piac), saját házában.

Eladó gőzcséplőgépek.

Gazdaságom föloszlatása folytán eladom bodrogszerdahelyi gazdaságomban a legjobb állapotban lévő, a Magyar államvasutak gépgyárában készült 10 lóerejű — és a lukai gazdaságomban lévő egy 8 lóerejű cséplőgarnitúrát. Mindegyik el van látva elevátorral, tüzfecskendővel és minden hozzátartozóval, valamint a gépjavitáshoz szükséges szerzőkkel.

Bővebbet Bodrogszerdahelyen alulírott tulajdonosnál:

Guttman Mór.

Kiadó bolthelyiségek.

A Kazinczy-utcán három bolthelyiség május elsejétől kiadó.

Értekezhetni:

Üzv. Rosenberg Sámuelné.

Bérbeadó

egy nagyobb lakás, mely 7 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara, cselédszoba és borospincéből áll, 1912. évi május hó 1-től Andrassy-utca 14. szám alatt.

A ház esetleg eladó.

KARABÉLYOK!

Csendőrségtől megvásárolt

Mropacsek-féle KARABÉLYOK

8 golyóra tölthető, szuronnal együtt 28 korona 50 filléért.

Werndl fegyver gyalogsági szuronnal együtt 7 kor., töltények mindkettőhöz darabonként 10 filléért kaphatók

Sebők Sándornál, Budapest

VII., Király-utca 95.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét **VIII., József-körut 28.** (Bérkoesi-u. sarok), valamint **IV. ker., Ferenciek-tere 1. sz.** (Királyi bérpalota) újonnan átalakított helyiségeiben rendezett

Lakásberendezési kiállítás

megtékinthetése, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a leg-egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett és szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll. Teljes

lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk, minden darab jótállás mellett adatik el.

Debreczeni, zsirnakvaló

szalonnát

a legjobb minőségben és legjutányosabb áron

MÓRICZ FERENCZ

hentesáru nagykereskedő cég

DEBRECZEN,

bármilyen kis mennyiségben is szállít.

32 éves cég. Árjegyzék ingyen.

Eladó házak.

A Kossuth Lajos-utcai 10. számú és Kossuth Ferenc-utcai 16. számú házaimat eladom.

Üzv. Róoz Adolfné

Kossuth Ferenc-utca 16.

Wilhelm Henrik utóda

Nagy butorraktár.

BLUM GÉZA

Szőnyeg és függöny áruház.

SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon-szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, mahagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK.

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legújabb és legfinomabb kivitelben.

Torontáli, Szmirna, Tilim és hollandi szőnyegek

nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és mérethben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne—femme, vittáge

Dupla ágyteritők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó

munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szívesen szolgálók.

Világhírű jó s olcsó természetes ásványvíz!

Gróf Schönborn-Buchheim Károly beregmegei uradalmából

A luhi Erzsébet

gyógyforrás

Gyomorbajok elleni specificum.

Elsőrangú üdítő és asztali ital!
Egyenrangú a Giesshüblivel!

Polenai gyógyforrás

Elsőrangú diätetikus víz, legüdítőbb asztali víz. Borral vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Egyenrangú a krondorfi vízzel.

Szolyvai gyógyforrás

Dr. Kéti, dr. Bóka, dr. Widder-Hoffer, dr. Than, dr. Irsal Arthur, dr. Fodor József tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlják étvágytalanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő víz!
Egyenrangú a bilíni vízzel!

Vezérképviselet és raktár:

Berkovits Hani kereskedőnél

Sátoraljaújhely (Vöröskőr épület.)

Kiadó lakás.

A Wekerle-téren, a legszebb helyen két utcái emeleti szoba fürdőszobával és balkonnal együtt május 1-től kiadó.

Értekezhetni nálam.

Üzv. Kerner Józsefné.

Szőlő-oltványok,

szőlővesszők és Gleditschia (élő kerítésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepét Bihardíszegzen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérte: ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva.

Olasó ár és pontos kiszolgálás.

Számtalan elismerő levél.

A t. érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet-körut mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás hideg-meleg víz.

Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes, előzékeny kiszolgálás.

„CLIMAX“
NYERSOLAJMOTOR.

Legolcsóbb, legbiztosabb tüzemerő. Versenyképes árak
Elsőrangú minőség. Több ezer referencia.

Penzt
takarít meg!

BACHRICH és TÁRSA

motorgyári fióktelepe

Budapest, V/14. Szabadság-tér 17. (Tőzsde-palota.)

Telefonszám: 71-01. Sürgőnycim: „CLIMAX“

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen minceza jön b
RÉTHY-féle
 pemetefü-cukorkáknál!

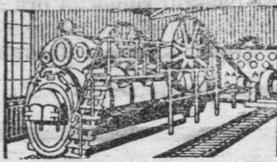
Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható

Brüsszel és Buenos Aires 1910. 3 Grand Prix

— Az eredeti Wolf szerkezetű —
 szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szelvénymentes szabatosági vezényművel, 10-300 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóságuk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzem részére a legelőnyösebb erőforrást képezik.

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

budapesti képviselője: Boros Artur okl. gépészmérnök Rottenbiller u. 33.

Sszgyártás 760,000 lóerőn felül.

Egy finom amateur

fényképezőgép

minden felszereléssel

olcsón eladó.

Bővebbet Gojdzits nővérek dohánytőzsdéjében.

Gallérok, kezelők

ujjonnan beszerzett tökéletes rendszerű gépekkel

➔ **egy hét alatt**

tükörfényesre tisztítatnak.

Sima gellérok s kezelők tisztítása 5 fillér

25 darabon felül.

Téli ruhanemtek, szőrmefélék a legczélszerűbben most adhatók be tisztítás, illetve festetés céljából.

Szíves megbízásokat tisztelettel kér

HALTENBERGER BÉLA

Sátoraljaújhely, Rákóczi-u. 1.

Sárospataki Takarékpénztár Részvénytársaság.

Hirdetmény.

A Sárospataki Takarékpénztár Részvénytársaság

t. részvényesei

a folyó 1911. évi november hó 29-én délután 3 órakor

az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

TÁRGY:

Az alaptőke felemelése folytán az intézeti alapszabályok módosítása s ezzel kapcsolatos ügyek tárgyában határozathozatala.

Kelt Sárospatakon, 1911. november 6.

Az igazgatóság.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta

Dr. Oetker eütpora a 12 f. élesztő pótlásául szolgál, melyvel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé teszi.

Dr. Oetker pudingpora a 12 f. tejjel főzve, gyermeknek és felnőtteknek csontot képező, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizálására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Tisztító csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémtisztítószerre

Perzselt téli szalonna 100 kiló 156 korona, 10 mm. vételnél 152 korona, 50 mm. vételnél 148 korona.

Zsir olvasztáshoz való hárj 1 kiló 172 fillér.

Zsir olvasztáshoz való börtelen szalonna 1 kiló 168 fillér

Debreczeni Lajosszalonna- és zsirnagykereskedőnél **DEBRECZEN.**

Alapított 1860.

Alapított 1860.

Többi gyártmányról árjegyzék ingyen küldetik

GUMMI ÉS HALHÓLYAG

UJDONSÁGOK!

Hygienikus óvszer-különlegességek. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban.

Orvosiilag ajánlva! Feltétlenül biztos! Ujdonság! „Fatime” I. II., min. Ára tőként 6, 8 K. „Semiramis” I. II., „ „ „ 10, 12 K.

Ezen új és modern technika szerint készült férfi óvszer különlegességek az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. o o o KIZÁRÓLAG NÁLAM KAPHATÓK.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY” UJ! a legmodernebb és legkényelmesebb női óv-különlegesség. Ára 15 kor. Szétküldés titoktartás mellett. Kérje ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet.

KELETI J orvos-sebészeti műszer- és gummiárú gyára Budapest, IV., Koronaherozeg-utca 17. Pr. Alapított 1878. Telefon 13-78. Képviselet minden városba magas jutalékkal felvesz.

Bérbeadó lakás.

A Molnár István-utczában levő házamban az emeleti lakás, mely áll 3 utczai, 2 udvari szoba és mellékhelyiségekből, 1912. évi május hó 1-től bérbeadó. A lakás különösen ügyvéd és orvosok részére alkalmas.

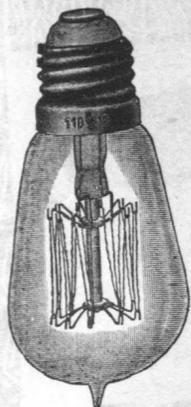
Bánóczy Kálmán.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka egy régióknak bizonyított háziasszony, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, oszúdnál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be- vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

TANTAL-LÁMPA.

A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Fehér fényel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét.

Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén,
oldalt egyformán, kifogástalanul ég.
Olosóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.

Magyar Siemens-Schuckert-Művek

Budapest, VI., Teréz-körut 36.

Kassai Jelzálogbank Rt. Áruosztálya

NAGYMIHÁLY.

Kényelmes lefizetés! Olcsó árak! Teljes szavatosság!

Mindennemű gazdasági és ipari gépek, benzin-nyersolaj- és szivó gázmotorok, cséplő-készletek, szalmakazalozók, eredeti amerikai kéveköto és marokrakó arató gépek, fűkaszáló gépek, szénagyűjtők, tárcsás boronák, tolokerekes és kanalas vetőgépek, ekék, boronák, szecs kavágók, répavágók, járgányok, minden fajtájú kőszén, kovácsszén és koks, elsőrendű tűzifa, nyersolaj motorhajtásra, gép-, motor- és hengerolaj, kenőanyagok, gépszij, zsákok és ponyvák és mindenféle gazdasági cikkek és vetőmagvak, továbbá:

SZALONNA és MŰTRÁGYA
eladásával is foglalkozunk és zemplénmegyei kizárólagos képviselői vagyunk a

TERRENOL

szabadalmazott asbestcementpala elsőrangú tetőfedőanyagának.

Felvilágosítással és árajánlatokkal készséggel szolgál a

KASSAI JELZÁLOGBANK RT. ÁRUOSZTÁLYA

Nagy Mihály (Zemplén megye.)

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda V. József
cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyarmányaiból

állandó bizományi raktár
van

Werner Sárka
cimbalom-magániskolájában
Sátoraljai hely, Deák-utca 3. sz. alatt

Igen kedvező részletfizetési módok.
Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

Meghívó.

A „Hegyalja-Mádi Takarékpénztár”

részvényesei 1911. évi november hó 28-án
d. u. 2 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A tanácskozás tárgya:

Uj üzletágak bevezetése feletti határozathozatal az
alapszabályok 46. §-a értelmében.

Mád, 1911. november hó 9-én.

Az igazgatóság.

SZEGŐSÁNDOR

nagyáruháza

megnyílik

november hóban.

Az új áruház részére a
női felöltők és kosztüm-
ujdonságok

már megérkeztek

Építkezés miatt meglepő olcsó árak!

Utolsó hét.

A jövő 1912. évre szóló Zemplén Naptára

számára

még csak a jövő hét folyamán veszünk fel hirdetéseket,
mit is hirdető feleink szives tudomására hozunk
A kiadóhivatal.

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK

részvénytársaság

SATORALJAUJHELY.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámítol váltó- és jelzálog-kölcsönöket

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).

Folyó számlahitelt és ovadékat nyújt kedvező feltétellel

Eszközöl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

Vásárol megbízásra értékpapírokat és sorsjegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.

Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank részvénytársaság

Igazgatósága.

Még csak néhány napig.

Huzás már 1911. évi december 14-én.

Ezen XXIX-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték

főnyereménye 200,000 korona készpénzben.

Az összes nyeremények összege 475,000 kor. készpénzben.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vám-palota), valamennyi posta, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnévű gépeit, nevezetesen:

Szeceksavágókat kézi vagy járgányhajásra.
Répavágókat és tengeri morzsolókat.
Olajgyár berendezéseket.
Orló- és daráló malmokat. Progresz-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavaró készülékek, maláta és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan raktárca.

Gazgasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányainak árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Hirdetés.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a cs. kir. szab. **Phönix biztosító társaság** helybeli képviselőjét átvettük.

Intézetünk a biztosítás minden ágazatát felöleli és úgy tűz-, betörés- és jégkár ellen, valamint baleset és szavatossági biztosításokat a legjutányosabb díjtételek mellett fogadunk el.

Életbiztosítási kötvényeink feltételei a lehető legmodernebbek, táblázataink az élet különböző körülményeihez alkalmazkodnak, mind a mellett díjaink bármely társasággal szemben versenyképesek.

A midőn kérjük a n. é. közönség szives jóindulatát, vagyunk teljes tisztelettel

Reichard Mór és Fia cég.